

2013-cü ildə Dövlət Mülki Aviasiya Administrasiyasının
fəaliyyəti barədə
HESABAT

2007-ci ildən fəaliyyətə başlamış Dövlət Mülki Aviasiya Administrasiyasının (DMAA) vəzifələri və hüquqları Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 20 aprel 2007-ci il tarixli 565 sayılı Fərmanı ilə təsdiq edilmiş Əsasnamə ilə müəyyən edilib.

Fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq DMAA 2013-cü il ərzində Mülki aviasiya sahəsinin beynəlxalq təşkilatları, xarici dövlətlərin aviasiya orqanları, mülki aviasiya subyektləri və Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və əsas etibarilə Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi ilə sıx əməkdaşlıq edərək müəyyən iş aparıb:

- Avropa Mülki Aviasiya Konfransının (ECAC) və Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatının (ICAO) müşavirələrində iştirak edərək, təşkilatların rəhbərləri ilə ikitərəfli görüşlərdə Dağlıq Qarabağın hava məkanının istifadəsi ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyini adı çəkilən qurumlara çatdırmışdır;

- mülki aviasiya sahəsinə aid olan Monreal Konvensiyasına qoşulmaq məqsədi ilə daxili normativ-hüquqi aktların göstərilən Konvensiyaya uyğunlaşdırılması üzrə iş başa çatmaq üzrədir;

- aviasiya sahəsinin normativ hüquqi aktlarının müvafiq beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması ilə bağlı ABŞ-ın "Wicks Group" hüquq şirkəti ilə aparılan birgə iş 2013-cü ilin 1-ci rübündə başa çatdırılıb və ABŞ-ın Federal Aviasiya Administrasiyasına (FAA) ilkin auditin keçirilməsinə dair müraciət göndərilib. Müraciətə əsasən, 28 oktyabr-01 noyabr 2013-cü il tarixlərində Azərbaycan Respublikasında mülki aviasiya sistemində dövlət nəzarəti sisteminin ICAO-nun standartlarına uyğunluğu FAA müfəttişləri tərəfindən yoxlanılıb. Auditin nəticələrinin müzakirəsi məqsədilə DMAA-nın rəhbər heyəti ABŞ-ın Vaşinqton şəhərinə işgüzar səfər edib FAA-nın Uçuşlara Nəzarət Departamentinin rəhbəri Con Barbaqalo ilə görüşlər keçirilib;

- "Aviasiya təhlükəsizliyi üzrə Dövlət Proqramı"nın və "Aviasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi Qaydaları"nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 24 aprel tarixli 613 nömrəli Fərmanından irəli gələn tələbləri yerinə yetirmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən mülki aviasiya sahəsinə aid bir sıra mühüm qərarlar qəbul edilib:

1) "Azərbaycan Respublikasının uçuş Qaydaları", 2013-cü il 15 yanvar tarixli 4 nömrəli;

2) "Azərbaycan Respublikasının hava məkanından istifadə Qaydaları", 2013-cü il 15 yanvar tarixli 3 nömrəli;

3) "Partlayıcı qurğuların (maddələrin) zərərsizləşdirilməsi Qaydaları", 2013-cü il 8 fevral tarixli 19 nömrəli;

4) “Həbs edilmiş şəxslərin hava gəmisində daşınması Qaydası”, 2013-cü il 2 avqust tarixli 194 nömrəli;

5) “Aviasiya təhlükəsizliyi personalının seçilməsi Qaydası”, 2013-cü il 17 oktyabr tarixli 306 nömrəli;

6) “Buraxılış və obyekt daxili rejimlərin təşkili Qaydası”, 2013-cü il 6 dekabr tarixli 337 nömrəli;

7) “Qanunsuz müdaxilə aktları ilə bağlı hava hərəkətinin idarə edilməsi Qaydaları”, 2013-cü il 26 dekabr tarixli 353 nömrəli;

8) “Qanunsuz müdaxilə aktları ilə bağlı təqdim edilmiş rabitə xidmətlərindən istifadə Qaydaları” (1 nömrəli əlavə) və “Qanunsuz müdaxilə aktları ilə bağlı təqdim edilmiş rabitə xidmətlərinə görə haqqın ödənilməsi Qaydası və Şərtləri” (2 nömrəli əlavə), 2013-cü il 28 dekabr tarixli 358 nömrəli.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin yuxarıda göstərilən 2012-ci il 24 aprel tarixli 613 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə Aviasiya təhlükəsizliyi sahəsində aşağıdakı işlər görülüb:

- “Aviasiya təhlükəsizliyi personalının xüsusi texniki vasitələrdən istifadə etməsi Qaydaları” 24.12.2012-ci il tarixdə təsdiq edilib;
- “Yoxlamaların aparılmasına cəlb edilmiş şəxslərin anket məlumatlarının toplanması, yoxlanması və onların seçilməsi Qaydası” 25.12.2012-ci il tarixdə təsdiq edilib;
- Aviasiya təhlükəsizliyi xidməti üzrə funksiyaları həyata keçirən qurumun – “Aviasiya Təhlükəsizliyi İdarəsinin Əsasnaməsi” 2013-cü ildə təsdiq edilib;
- “Həbs edilmiş şəxslərin hava gəmisində daşınması Qaydası” 02.08.2013-cü il tarixdə təsdiq edilib;
- “Aviasiya təhlükəsizliyi personalının seçilməsi Qaydası” 17.10.2013-cü il tarixdə təsdiq edilib;
- “Buraxılış və obyekt daxili rejimlərin təşkili Qaydası” 06.12.2013-cü il tarixdə təsdiq edilib;
- “Qanunsuz müdaxilə aktları ilə bağlı hava hərəkətinin idarə edilməsi Qaydası” 26.12.2013-cü il tarixdə təsdiq edilib;
- “Aviasiya təhlükəsizliyi üzrə Dövlət Proqramı”nın icrasını təmin etmək məqsədilə Tədbirlər Planının layihəsi hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir, lakin müvafiq rəsmiləşdirmə proseduru olmadığından qeyd edilən sənədin təsdiq edilməsi dondurulub;
- “Aviasiya Təhlükəsizliyi üzrə Respublika Komissiyasının Əsasnaməsi” və “Aviasiya Təhlükəsizliyi üzrə Respublika Komissiyasının tərkibi”nin layihəsi hazırlanaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilib, lakin qeyd edilən sənəd icraatdan çıxarılıb;
- Yuxarıda qeyd edilən Fərmanın icrası ilə bağlı bütün digər sənədlərin layihələri hazırlanıb Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir;
- müvafiq Tədbirlər Planına uyğun olaraq, 2013-cü ildə Aviasiya təhlükəsizliyi Şöbəsi tərəfindən mülki aviasiya subyektlərində aviasiya təhlükəsizliyinin təmini üzrə 7 audit, 30 müfəttiş yoxlaması keçirilib;

- uçuşların təhlükəsizliyinə nəzarət sahəsində Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən aviaşirkətlərdə uçuşların təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə təsdiqlənmiş plana uyğun olaraq uçuşqabağı və uçuş zamanı müvafiq yoxlamalar həyata keçirilib. Sözügedən yoxlamalar zamanı aşkar edilmiş çatışmazlıqların aradan qaldırılması üzrə ciddi tədbirlər görülüb. Bununla yanaşı, Azərbaycan Respublikasına uçuşlar həyata keçirən xarici aviaşirkətlərin təyyarələrində uçuşların təhlükəsizliyi ilə bağlı yoxlamalar keçirilərək aşkar olunmuş nöqsanlarla bağlı istismarçılara tövsiyələr verilib. Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən yerli istismarçılarının istismar sertifikatlarının müddətinin uzadılması və yeni sertifikatların verilməsi, o cümlədən yeni tip hava gəmilərinin istismara buraxılmasında və istismarda olan hava gəmilərinin uçuşa yararlığına nəzarət sahəsində mühüm işlər görülüb.

Aviasiya personallarının hazırlığına nəzarət, onlara müvafiq şəhadətnamələrin verilməsi və etibarlılıq müddətinin uzadılması sahəsində işlər müvəffəqiyyətlə davam etdirilir.

Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatının (ICAO) "Uçuşların təhlükəsizliyinin davamlı audit-monitorinqi üzrə universal Program"ının (USOAP CMA) işində iştirak üzrə memorandumun imzalanmaya hazırlanması ilə bağlı prosedurların həyata keçirilməsi davam etdirilib. Auditlər müvəffəqiyyətlə nəticələnsə də, hesabatlarda bəzi tövsiyələr yenidən təkrar edilib. Bu tövsiyələr əsas etibarilə DMAA strukturunun təkmilləşdirilməsini, maddi təminatın yaxşılaşdırılmasını, müfəttişlərin uçuş fəaliyyəti ilə bağlı ödəmələrinin şəffaflığının təmin edilməsini əks etdirir. Bu, korrupsiya ilə mübarizədən və etik amillərdən irəli gəlir;

- mülki aviasiya sahəsini əhatə edən "Azərbaycanın Aviasiya Qaydaları"nın bölmələrini və Təlimatları beynəlxalq standartlara uyğunlaşdıraraq yenidən təsdiq etdikdən sonra aviaşirkətlərdə tətbiqini davam etdirmişik;

- il ərzində bütün uçuş heyətlərindən (ekipaj üzvlərindən) imtahan qəbul edilib və beynəlxalq nümunələrə uyğun 2012-ci il ərzində (11 ay) 189 yeni şəhadətnamə verilib;

- 123 agentliyə müəssisəyə Uyğunluq Sertifikatları verilib (sertifikatların qüvvədə olma müddətinin uzadılması da daxil olmaqla);

- 12 hava gəmisinə Dövlət Qeydiyyatı haqqında Sertifikat verilib;

- DMAA-nın inzibati şöbələrinin işçiləri aviasiyanın müxtəlif sahələri üzrə ixtisaslarını artıraraq 26 beynəlxalq sertifikat alıblar;

- Azərbaycan Respublikasının "Dövlət rüsumu haqqında" Qanununun 29.14-cü və 29.15-ci maddələrinə əsasən, sertifikatlaşdırma fəaliyyəti və icazələrin rəsmiləşdirilməsi müqabilində 11 ay ərzində dövlət büdcəsinə 1463000,79 manat rüsum (2013-cü ilin yekununa görə gözlənilən vəsait – 1651000 manat) keçirmişik ki, bu da DMAA aparatının saxlanması xərclərindən 91% (862863 manat) çoxdur.

- Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatının (ICAO) Hava əlaqələrinə dair danışıqların aparılması üzrə 6-cı Konfransı (ICAN/2013) 2013-cü ilin 08-13 dekabr tarixlərində Durban şəhərində (Cənubi Afrika Respublikası) keçirilib. Konfransda 73 dövlət və 6 beynəlxalq təşkilat iştirak edib, Konfrans

çərçivəsində 12 dövlətin nümayəndə heyətləri ilə rəsmi danışıqlar aparılıb, Hava əlaqəsi haqqında 5 Hökumətlərarası Saziş ekspertlər səviyyəsində razılaşdırılıb (Cənubi Afrika Respublikası, Kanada, Yamayka, Banqladeş və Yəmən ilə) və 9 müvafiq protokol imzalanıb. Azərbaycan nümayəndə heyətinin tərkibinə Azərbaycan Respublikasının Cənubi Afrika Respublikasındakı Səfiri daxil olub;

- cari ildə Çin Xalq Respublikası və Şri Lanka Respublikasının Mülki Aviasiya Administrasiyalarının Baş direktorları ilə görüşlər keçirilib, Hava əlaqəsi haqqında Hökumətlərarası Sazişlər ekspertlər səviyyəsində paraflandı və müvafiq sənədlər imzalanıb;

- 2013-cü ilin 24 sentyabr-04 oktyabr tarixlərində nümayəndə heyətimiz Kanadanın Monreal şəhərində keçirilən Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatı (ICAO) Assambleyasının 38-ci sessiyasında iştirak edib. Azərbaycan nümayəndə heyətinin tərkibinə Azərbaycan Respublikasının Kanadadakı Səfiri və Səfirliyin müşaviri daxil olub. Sessiyanın gedişində Azərbaycan nümayəndə heyəti tərəfindən aşağıdakı tədbirlər həyata keçirilib:

a) Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin müvafiq məktubu ilə göndərilmiş siyahıya uyğun olaraq ICAO Şurasına namizəd dövlətlərin lehinə səs verib;

b) ICAO-nun Baş katibi Raymon Bencamin ilə görüş keçirib və Azərbaycanın aviasiya hakimiyyəti ilə ICAO arasında inkişaf edən münasibətləri müzakirə edib. Görüşdə həmçinin Azərbaycan Respublikasının işğal olunmuş ərazisindəki "Xocalı" aeroportuna uçuşların yerinə yetirilməsi məsələsinə toxunulub. ICAO-nun Baş katibi ərazi bütövlüyü Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) tərəfindən tanınan və BMT Təhlükəsizlik Şurasının Dağlıq Qarabağla bağlı dörd qətnaməsi ilə təsdiq edilən Azərbaycan Respublikasının ərazisi üzərindən icazəsiz uçuşların yerinə yetirilməsinin yolverilməz olduğunu təsbit edib. Görüşdə ICAO-nun Avropa və Şimali Atlantika Bürosunun (Paris) direktoru Luis Fonseka de Almeida iştirak edib.

c) "Xocalı" aeroportuna uçuşların yerinə yetirilməsi məsələsini Beynəlxalq Hava Nəqliyyatı Assosiasiyasının (IATA) Baş direktoru Toni Taylerlə keçirdiyi görüşdə də gündəmə çıxarıb. "Xocalı" aeroportuna uçuşların təşkilinin qarşısının alınmasına yönəlmiş Azərbaycan tərəfinin söylərinin dinc xarakter daşdığını qeyd edən nümayəndə heyətimiz işğal altında olan ərazi ilə müntəzəm hava əlaqəsinin qurulması cəhdlərinin nəzarətə götürülməsini IATA rəhbərliyindən xahiş edib.

ç) Avropa İttifaqının ICAO-dakı nümayəndəliyini tərəfindən təşkil olunmuş görüşdə Vahid Aviasiya Məkanı haqqında Sazişin razılaşdırılmasının və daha sonra imzalanmasının mümkünlüyü məsələsini müzakirə edib. Azərbaycan nümayəndə heyəti "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin mövqeyi və Avropa İttifaqı ilə Sazişin imzalanmasının ölkəmizin aviasiya bazarı üçün mənfi nəticələri barədə məlumatı qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb;

d) Black Sea Caspian Rotation Group çərçivəsində qeyri-rəsmi görüşlər keçirib. Türkiyə Respublikası namizədinin ICAO-nun

Aeronaviqasiya Komissiyasına irəli sürülməsi ilə əlaqədar Türkiyə nümayəndə heyəti Azərbaycan Respublikası, Türkiyə, Gürcüstan və Ukrayna nümayəndə heyətlərinin görüşünü keçirmək təklifi ilə çıxış edib. Məhsuldar müzakirələrin gedişində Türkiyə namizədinin dəstəklənməsi ilə bağlı praktik məsələlər və Rotasiya qrupunun bu istiqamətdə görəcəyi tədbirlər müəyyən olunub;

e) Dövlətlərarası Aviasiya Komitəsi, Malayziya, Cənubi Koreya, Türkmənistan və Qırğızistanın nümayəndə heyətləri ilə ikitərəfli görüşlər keçirib.

- cari ilin 7-8 may tarixlərində DMAA nümayəndə heyəti Parisdə ECAC-ın yüksək səviyyəli müşavirələrində - Baş direktorların 140-cı müşavirəsində iştirak edib. Müşavirənin gedişində Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvləri ECAC Prezidenti Katalin Radu, qurumun icraçı katibi S. Şikitano, Fransa, Türkiyə və Serbiyanın aviasiya hakimiyyətlərinin rəhbərləri, həmçinin Avropanın Birləşmiş Aviasiya Administrasiyaları Qurumu (JAA) Tədris Mərkəzinin rəhbəri Yoost Yonkerlə fərdi görüşlər keçirmişlər, həmçinin Parisdə olarkən Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin 90 illik yubileyinə həsr olunmuş təbirdə iştirak edib.

- cari ilin 29 avqust-01 sentyabr tarixlərində DMAA-nın direktoru Fuad Quliyev Moldova Respublikasının paytaxtı Kişinyov şəhərində keçirilmiş Avropa Mülki Aviasiya Konfransına (ECAC) üzv olan dövlətlərin Mülki Aviasiya Baş Direktorlarının 62-ci xüsusi müşavirəsində (SP/62) iştirak edib. Müşavirədə uçuşların təhlükəsizliyinin və aviasiya təhlükəsizliyinin təmin olunması, ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində ECAC-a üzv olan dövlətlər qarşısında duran vəzifələr müəyyən edilib. Bundan əlavə, xüsusi müşavirə ilə yanaşı, Türkiyə Respublikasının mülki aviasiya baş direktoru, Avropa Komissiyasının nəqliyyat üzrə vitse-prezidentinin kabinet rəhbəri, Avropanın Birləşmiş Aviasiya Administrasiyaları Qurumu (JAA) Tədris Mərkəzinin rəhbəri, Gürcüstan Mülki Aviasiya Agentliyinin direktoru ilə mülki aviasiya sahəsində əməkdaşlığın inkişafı ilə bağlı ikitərəfli görüşlər keçirilib.

- hava əlaqəsi haqqında 3 Saziş Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti vasitəsilə razılaşdırılaraq qarşı tərəfə göndərilmək üçün Xarici İşlər Nazirliyinə təqdim edilib.

- cari il iyun ayının 1-də Bakıda Heydər Əliyev Sarayında Azərbaycan mülki aviasiyasının 75 illik yubileyi təntənəli şəkildə qeyd edilib.

2013-cü il ərzində DMAA-nın əməkdaşları EU TRACECA Civil Aviation Project II layihəsinə dair aşağıdakı tədbirlərdə iştirak ediblər:

- "Safety Management Initiative" (Tbilisi, 23-24 yanvar 2013);
- "Курс обучения программе сертификации национальных операторов досмотра" (Kiyev, Ukrayna, 18-22 fevral 2013);

- EU TRACECA Civil Aviation II və TRACECA Civil Aviation Safety/EASA Layihələri Təşkilat Komitəsinin iclası (13-14 mart, Kiyev şəhəri/Ukrayna);

- "Доступ к рынку наземной обработки (Дер. 96/67/ЕК)" mövzusunda seminar (Kiyev, Ukrayna, 18-20 mart 2013);

- Milli aviasiyada böhran vəziyyətlərinin həlli proqramlarının işlənilib hazırlanması üzrə təlim kursları (Tbilisi, Gürcüstan, 25-29 mart 2013);

- “Dangerous Goods Inspector theory and practical training” (London-Qatvik, Böyük Britaniya, 20 – 24 may 2013);
- Mülki aviasiyada milli infrastrukturunun mühüm elementlərinin mühafizəsinin inkişafı üzrə təlim kursları (Tbilisi, Gürcüstan, 27-31 may 2013);
- Aviasiya təhlükəsizliyində yüklərlə bağlı seminar (Tbilisi, Gürcüstan, 23-26 sentyabr 2013)
- “Technical Training on the ACAM (Aircraft Continued Airworthiness Monitoring) program, Kiyev, Ukrayna, 7-10 oktyabr 2013)
- EC-TRACECA II Layihəsi Təşkilat Komitəsinin 3-cü iclası (16-17 oktyabr, Bişkek şəhəri, Qırğızıstan);
- EASA İCF Təhlükəsizliyin İdarə edilməsi üzrə Seminar (12-13 noyabr, Köln şəhəri, Almaniya);
- Aviasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi sahəsində ümumi qaydalar barədə EC 300/2008 rəqlamenti ilə bağlı seminar (Tbilisi, Gürcüstan, 25-29 noyabr 2013).